

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ (Οκτώβριος 2007)

Συγγραφέας: ΗΛΙΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ

Εν μέσω του πυρετού των εκλογών και της θυσίας των δασών στον Προμηθέα, η κυβέρνηση έφερε ένα ακόμη σχέδιο στην 30ετή προσπάθεια της χώρας για την απόκτηση εθνικού χωροταξικού. Το τι έγιναν τα προηγούμενα, τι πήγε ή τι δεν πήγε καλά και πώς διαμορφώθηκε η παρούσα πρόταση δεν απασχόλησε τον εισηγητή. Ούτε άλλωστε και τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Το μεν ΠΑΣΟΚ δεν είχε προφανώς χρόνο, ετοιμάζοντας τα σποτάκια για τον μετεκλογικό του θρίαμβο, η δε λεγόμενη Αριστερά περιορίστηκε να καταγγείλει για μια ακόμη φορά τα άνομα συμφέροντα. Όπου βέβαια η δωρεάν επαναστατική ρητορεία βρίσκει, έστω και προσωρινά, έδαφος, όπως αποδεικνύουν τα αποτελέσματα των εκλογών.

Μακροπρόθεσμα όμως δεν δίνει καμιά προοπτική στην «προοδευτική διακυβέρνηση» ή στην «εξουσία των εργαζομένων». Το ίδιο τώρα το νομοσχέδιο, που σύντομα θα έρθει προς ψήφιση στη Βουλή, δεν είναι ούτε καλό ούτε κακό. Είναι απλούστατα εκτός θέματος. Είναι ένα ευχολογικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της χώρας, με έμφαση στις υποδομές, και καθόλου ένα εργαλείο για τη χωρική οργάνωση των δραστηριοτήτων και τον περιορισμό της αναρχίας που διέπει την αστική, βιομηχανική, τουριστική κ.λπ. δραστηριότητα τα τελευταία 50 χρόνια. Είναι ένας οδηγός για τη δρομολόγηση των δημοσίων έργων στην επόμενη 15ετία και καθόλου η πολυθρύλητη βάση για την αειφόρο ανάπτυξη την οποία γενικά και αόριστα το κείμενο κάθε τόσο επικαλείται.

Αυτό βέβαια συνάδει με την από δεκαετίες υποταγή του ΥΠΕΧΩ στη λογική και τις προτεραιότητες του συνυπάρχοντος με αυτό ΥΔΕ. Γιατί εκείνο που θα περίμενε κανείς από ένα σύγχρονο χωροταξικό σχέδιο θα ήταν, ανεξάρτητα από τους προσανατολισμούς του, ένα σύνολο 4-5 απλών και κατανοητών μέτρων με δυνατότητα άμεσης εφαρμογής, όπως κατά καιρούς επιχειρήσαν για παράδειγμα οι Τρίτσης και Μάνος και εν μέρει ο Σηφουνάκης για το Αιγαίο (αν και αναρμόδιος), άσχετα αν οι προσπάθειές τους έπεσαν στο κενό εξαιτίας της κακής συγκυρίας και της έλλειψης συνέχειας στο μεταπολιτευτικό μας κράτος. Σ' αυτό δηλαδή όπου κάθε υπουργός θεωρεί καταστατική υποχρέωσή του να κατεδαφίσει ό,τι έκανε ο

προηγούμενος κι αυτό να το ονομάζει μεταρρύθμιση.

Ένα σύγχρονο λοιπόν χωροταξικό θα έπρεπε πριν απ' όλα να προσδιορίζει τη μεθοδολογία για τη χάραξη πάνω στο χάρτη ζωνών προτεραιότητας για τις αναπτυξιακού τύπου παρεμβάσεις ή και να θεσμοθετεί κριτήρια για τον αποκλεισμό άλλων από αναπτυξιακά σχέδια που δεν συνάδουν με τα χαρακτηριστικά των τόπων, με την παράδοσή τους, με τη διαθεσιμότητα των πόρων (π.χ. νερό) ή με τις γενικότερες αντοχές του περιβάλλοντος. Θα έπρεπε να ορίζει, τι είναι φέρουσα ικανότητα των νησιών για παράδειγμα σε σχέση με τον τουρισμό, πότε δηλαδή μια περιοχή θεωρείται τουριστικά κορεσμένη ή αντίθετα έχει ακόμη ανοχές, με την τήρηση βέβαια ορισμένων κανόνων σε ό,τι αφορά τη δόμηση ή την προστασία από τη ρύπανση των φυσικών υποδοχέων. Θα έπρεπε να πει, έστω και για τα μάτια, μια χρήσιμη κουβέντα για την προοπτική των δασών και του δασολογίου, να δώσει μια ένδειξη ότι υπάρχει μέριμνα για την προστασία των ακτών (που σημειωτέον αποτελούν ακόμη αντικείμενο του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών), να προσδιορίσει τον ορίζοντα και τη διαδικασία για τη ρύθμιση της εκκρεμότητας με τις «ορφανές» περιοχές Natura (πάνω από 250 σε όλη την επικράτεια) και να μην ξεχνά βέβαια με προκλητικό τρόπο το θαλάσσιο περιβάλλον, δηλαδή το 50% του εθνικού και ζωτικού μας χώρου.

Θα αρκούσε όμως μία και μόνο παράγραφος από το βαρετό και ταυτολογικό κείμενο του νομοσχεδίου για να κάνει τη διαφορά και να βάλει πολίτες και πολιτικούς προ των ιστορικών ευθυνών τους. Μία παράγραφος για την εδώ και τώρα και με συγκεκριμένους όρους ανάσχεση της οικιστικής επέκτασης στις εκτός σχεδίου περιοχές (ιδιαίτερα στα νησιά) καθώς και για την προστασία της αγροτικής γης που κατακερματίζεται μετατρέπόμενη σε οικόπεδα. Μία παράγραφος λιτή και αυστηρή, χωρίς βερμπαλισμούς και χωρίς παραπομπές στο απροσδιόριστο μέλλον. Μία μικρή ρωγμή στον ατέλειωτο και φαύλο κύκλο της αναπαραγωγής του διαρκούς εγκλήματος: της κατασπατάλησης του πολυτιμότερου εθνικού μας αγαθού, του άλλοτε μοναδικού μεσογειακού τοπίου.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» στις 5 Οκτωβρίου 2007, σ. 6.